Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 391.

„ pro me Andream presbyterum de Tulna
„ devocius pro remuneracione divina sint
„ implorantes Amen.

Guilielmus Durandus; aliis Durantes, natione Gallus Narbonensis; Episcopus Mi„natensis, sacrarum litterarum, ac juris sci„entia clarus obiit in insula Cypri anno 1296. Vide Caveum T: II. p: 321. et Que„tif Script: Ord: Praed: T: I. p: 480.

Cod: CLXXVIII.

2. 2.1.

Chartac: 4. Soec: 15.

1

Tractatus de conficiendis epistolis.

7a – 27a

Tractatus de conficiendis epistolis. Incipit: " Epistolarum officium id voluit „ esse Cicero." Imitationis causa plures ex„hibentur epistolae Ciceronis, Leonardi Are„tini, Philelphi, aliorumque; notae quo„que interlineares, et in margine vix non ad finem usque occurrunt. In fine legitur: " Finis est illius Cice„ronis B. S. p. id est:" Benedictus diet„trichspurger de pfarkirchen, ut ex numero sequenti patefiet.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 392.

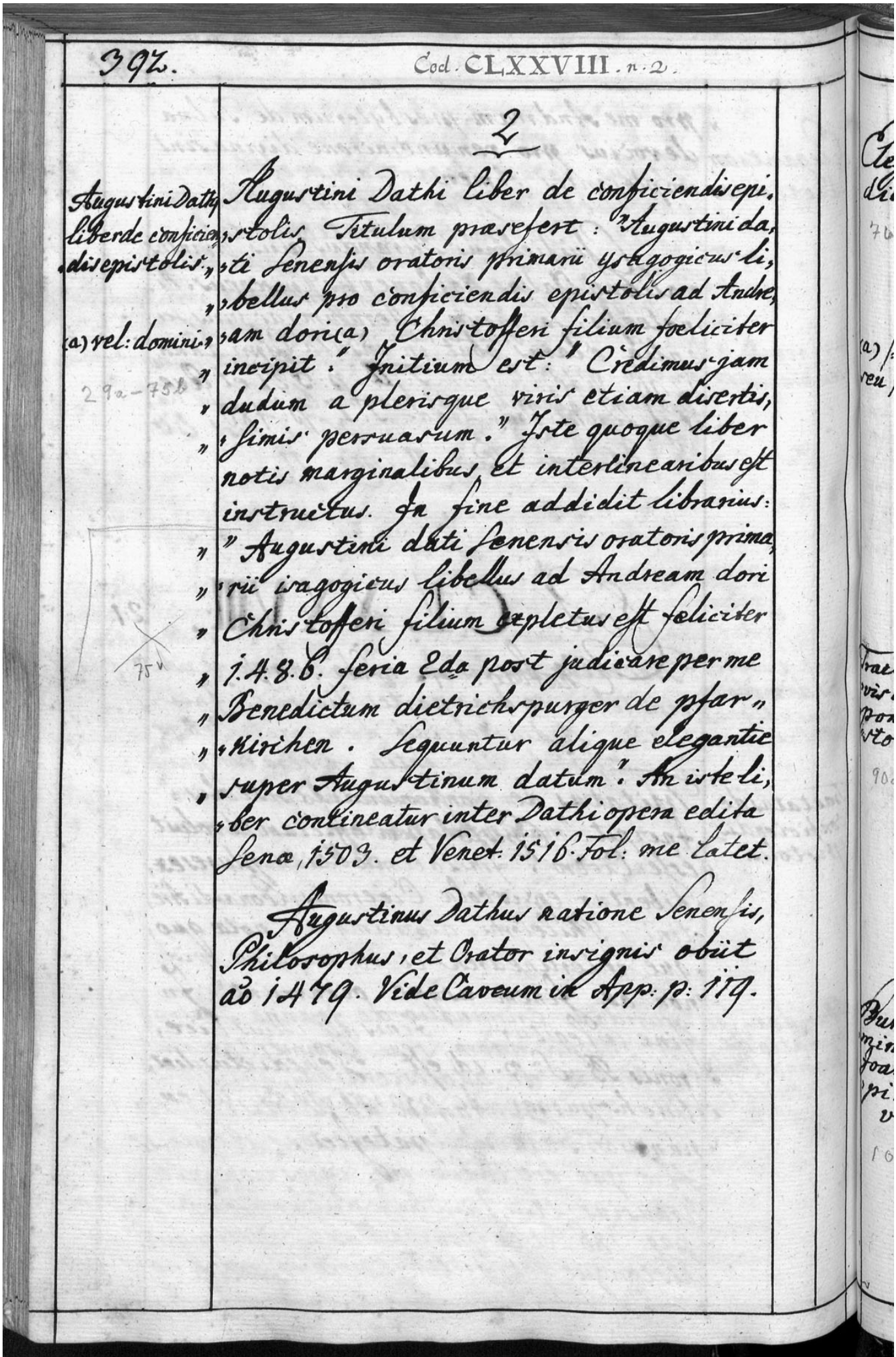

392. Cod. CLXXVIII. n. 2.

2

Augustini Dathi liber de conficiendis epistolis

Augustini Dathi liber de conficiendis epistolis Titulum praefert: „Augustini dati Senensis oratoris primarii ysagogicus libellus pro conficiendis epistolis ad Andream dori(a) Christofferi filium foeliciter incipit." Initium est: „Credimus jam dudum a plerisque viris etiam disertis, limis perruarum." Iste quoque liber notis marginalibus, et interlineanibus est instructus. In fine addidit librarius: „Augustini dati Senensis oratoris primarii ysagogicus libellus ad Andream dori Christofferi filium expletus est foeliciter 1486. feria 2da post judicare per me Benedictum dietrich purger de pfarkirchen. Sequuntur aliqui elegantiae super Augustinum datum." An iste liber contineatur inter Dathi opera edita Senae, 1503. et Venet. 1516. Fol: me latet.

(a) vel: domini

Augustinus Dathus natione Senensis, Philosophus, et Orator insignis obiit ao 1479. Vide Caveum in App. p: 119.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 393.

3

Elegantiæ dictionis. 76a–82b

Titulus harum elegantiarum est: "Incipiunt elegantiæ sive doctrinæ ad constructionem octo partium orationis deservientes quæ ad ornatum modum legendi et proferendi proficiunt". Incipiunt: "Prima quod oratio non decreuit". Non dubito, quin hæ elegantiæ Augustinum Dathum habeant authorem ex iis, quæ habet Placidus Braun in Notit: hist: litt: de libris &c: Part: II. pag: 11.

(a) = regula seu præcepto.

4

Tractatus brevis de modo componendi epistolam. 90a–100a

Tractatus brevis de modo componendi epistolam in duas partes divisus. Incipit: "Nudiustertius dum grammatellos in artificiali eloquentia revera non parum deficientes compassionis oculo intuerer." Continet maximam partem idiotismos latinos absque ordine collectos.

5

Buridani criminatio de Joanna Philippi Pulchri uxore. 161a–102b

Buridani criminatio de Joanna Philippi Pulchri uxore, seu Commentariolus historicus de adolescentibus Parisiensibus, per Buridanum ab illicitis cujusdam Franciæ Reginæ amoribus retractis. Hic ipse est Codex ms:, cujus meminit Krausius, Umständliche Universitätshistorie, pag: 186. et ex ipso Baylius, Dictionaire historique, et critique voce Buridan no.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 394.

"ta a, pag: 709. ubi de facto Buridani, quod in subjuncto commentariolo narratur, ait: "Ce fait étoit d'une notoriété bien publique, du moins dans les païs étrangers, puisque dans la Saxe, où vraisemblablement Buridan, banni de sa patrie pour raison de ses dogmes, n'avoit guéres séjourné sur la route de France a Vienne en Autriche, un Maître ez Arts de l'Université de Leipsic composa en 1471 un petit Ouvrage sous le titre de Commentariolus Historicus de Adolescentulis Parisiensibus, per Biridanum (a) natione Piccardum ab illicitis cujusdam Reginæ Franciæ amoribus retractis. M: Krause qui p: 186 de son Journal Literaire Aleman, imprimé in 8. à Leipsic en 1715. parle de cette Piéce comme étant un Manuscrit de la Bibliothéque du Monastere de Seitenstadt (b) dans la haute Autriche, devroit bien, soit dit en passant, en procurer l'impression." Cum opusculum hoc ad Baylii votum prelo submittere non possim, illud saltem exscribere non inutile duxi, tam propter brevitatem, quam raritatem operis, typis, quantum scio nondum impressi.

(a) Ita vitiose Krausius pro: Buridanum.

(b) Ita gallus pro: Seitenstetten

"Buridanus Nacione picarduus perspicacis vir ingenii: dum in alma universitate parisiensi regeret in collegio Novére (c) quod omnium collegiorum ibidem est maximum quamvis varios libros composuerit ceteraque preclara facinora sequacibus posterisque suis ad sempiternam ejus memoriam statuendam reliquerit.

(c) Ita semper codex noster pro: Navarræ; imo manus posterior illud non unquam mutavit in: Noverca

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 395.

Tamen aliis suis preclaris factis dimissis solum memorie tradere dignum est Qua, liter nephandam mulierbis libidinem ce, demque stultorum adolescencium atque amatorum miserandam cladem atque oppressionem nisa calliditate prohibuerit. Nam quodam tempore ad buridani aures lo, quax fama, rumorque pervenit de regina francie noverca (d) nomine qualiter ple, rosque adolescentes parisiensis universitatis Studentes quos successive ad lejus sedes rat accessisse Quorum nullus nunquam ab ea reverti visus est. Buridanus vero (erat vir magnus, preditus solercia) ex regine palacii situ (quod super aquam jacet) studentum prodicionis causam apud se recte rimatus est. Ut ergo ulti, monum miserorum amancium submersio, nem impedire posset ad hoc opportunove, stimentorum ornatu regine curiam ipsum ingreditur. Dum autem Siophiludo (e) certaret pluribus secum vario cursu labo, rantibus laboraret ipse cunctis celerior (f) Cunctisque agilior et in corporis multi, plici flexibilitate cunctis expedicior vi, sus est, Regina vero noverca de palacio versus eandem curiam ad ambitum egres, sa Buridani celentatem miratur, tocius, que ludi jocunda celebritas Non tantam quantum solius buridani gracile corpus ejusque agiles et veloces saltus reginam delectare videbatur. Nullam autem majus solacium noverca in regis mariti sui ab, sencia posse habere credidit nisi ut quan, tocius velocis saltatoris potiretur ample, xibus. Nam qui corea veloces sunt eci, am in amoris gingnasiis (g) expediciores creduntur. Hec mora missa Nuncio buri, danus vocatur ad regine palacium Quo

(d) Cf. sed hec Jo, anna Regina Na, varre Philippi Pulchri Regis Fran, cia conjux Sin, sa Collegii Na, varr. ab. 1304 Fundatrix.

(e) Fors: Siophilude sed Codex mendose dicit.

(f) Celerior.

(g) gymnasiis.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 396.

veniente stratis per cuncta sedilia tapetis atque celatis vasis multo auro argentoque vulgentibus (h) per mense ambitum proce,na ducenda ordine locatis optatus ama,tor gaudenter suscipitur. Cena vero va,rio cibo potusque apparato multiplici ser,mone diverso foco citharis resonantibus in multam noctem splendide ac solemniter deducitur. Cum vero longo dulcis Ka,thy /:?:/ indultum planda Venus utriusque amantis corpora sorripere visa est innume,ris osculis Vltro citroque datis sericia stra,ta ingredi molliuntur. Sed ubi noverra talibus gaudiis cum dierum atque noctium spacio perusa fuisset atque libidinis ar,dore minuto et comunis infamie metu cre,scente Ne ejus scelere patefacte /o/ publi,cum sibi scandalum dedecus oretur /:ori,retur ?:/ feminee fraudis non expers buri,dano /: jam plerisque dudum consuerat :/ Necis horam his verbis nunciat. Non te con,turbat /: bet :/ mi amator ut post gaudio /a/ ultimum spiritum reddere debeas. Nam tu non solus hanc viam iturus es sunt etenim nonaginta novem — (i) adolescen,tes, qui post meos amplexus sacane (k) fluxus non potuerunt evadere. Non igi,tur te conturbet si post talia dulcia experiris amara. Buridanus vero hujusce malicie non ignarus jam dudum per suos discipulos navim ferro onustam disposu,erat quam geometrica altitudine ad fo,ramen illud /: quo Buridanus de regine pallacio ad secanam precipitandus esset :/ poterat attingere tali itaque auxilio fre,tus ad regine minas lete atque hylariter hys verbis respondisse dicitur / O serenissima

(h) fulgentibus.

(i) in margine ad,ditum: priores

(k) Sequanae fluc,tus.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 397.

domina o mea flamma o meus amor tuus
roseus aspectus tuus dulcissimus amplexus,
tuum teneram corpus, meum animum tam
ardenter cupientem firmissimis catlenis
sibi ad perpetuam dilectionem colli,
gavit Ut nulla mors tam aspera tam
ve esse possit quam eam tui amo,
ris causa libentissime subire paratum
rim: ymmo si vivus a te separari de,
beam nullam vitam sitio mihi amplius
fore jocundam. Ut ergo in tuo amore gau,
denter mori valeam de triplici prece in,
clitissima domina me securum digneris
efficere. Eo quibus tuis preclarijs benefi,
cijs in altero seculo inestimabilem amorem
eternis obsequijs velim rependere / Re,
gina vero quamvis crudelem sibi cepis,
set animum Buridani tamen verbis mi,
tigata ita respondit o dulcis fe ama,
tor ex nullo amatorum non nullus unquam
tam amorosum tamque fidele cor mihi
habere visum /s/ est. Nullus unquam
tibi similis repertus est. Ea de causa
quicquid postulabis /: vita excepta :/
impetrabis. Si saltem mihi quoque mo,
do possibile fuit tribuere. Ad hec Buri,
danus respondit o clementissima ut me,
um corpus ymmo non meum sed tuum
quo tui perusa es unquam in ripis Se,
cane repertum fuerit honorifice sepul,
ture constitui possit Vigilianum atq;
missarum celebracionibus pro animo /a/ tuo
/: tui :/ amore saucia: consequentibus facimus
pecuniam ad Hoc necessariam sub brachia
mihi alligare velis. Primam oracionem offero
devotissime ad hanc peticionem Regina
magnum auri sacculum ejus cum sic

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 398.

assuisse asseritur. Secundo petit ut aure,
,am catheram quam in collo regina gesta,
,bat sui cervici appensa. velit membriali
quodam ipso inscius navem amplexus se,
,ducere: Quia Impetratam, nec terciam
,ribi peticionem recusare potuit. Dumorat
ut ante omnia dexteram liberam habere
possit, qua per foramen inclinatas aquam
secare benedicat ne quis malignus spi,
,ritus vim quovis modo habeat, Dum
sic tercia vice expressa voce mediocriter
aquam benedicat In nomine patris. et filij
et spiritus sancti sui discipuli navi predic,
,ta foramen appropinquant ejus dexteram
firmiter arripiunt dum regina trudit ipsi
trahunt atque ingens saxum aquam injici,
,unt ita quod magnus sonus aqua auditus
regine satisfaceret affectibus / Hec tamen
non contenta adhuc majorem desuper lapi,
,dem misit projcere ut si vellet surgere bu,
,ridanus non posset. Sed fideles discipuli
jocunda magistri liberacione vigilantissi,
,me potiti / potiti / dulci quiete eorum tra,
,dunt corpora. Postero vero die buridanus
in suma suorum secretorum gratitudine
discipulorum Non levium personarum more
sicelus regine revelare sed subtiliquadam
versucij (l) non patefacere sed indubi,
,am suspicionem ponere curavit. Nam
emptis ferme omnibus aviculis que in
pontibus parisius haberentur scripsit
hec verba Reginam noverram interfi,
,cere nolite timere bonum est si quis
consenserit ego non contradicam. Hijs
verbis rutulis inscriptis et collo aviam ap,
,pensis assutis et alligatis omnes volare di,
,misit Quas iterum cum auicupes una cum
rotulis cepissent atque doctoribus magistris

(l) fors: versutia.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 399.

ceterisque Vniversitatis suppositis verba rutulorum ostendissent quisque legenci, ,um se dubitare dsserebat Utrum dicta verba reginam interimendam an interemp, ,cionem ejus metuendam affirmarent. Cum dubia de rotulis avidem fama vagoru, ,more varie per omnem non modo uni, ,versitatem sed et civitatem parisien, ,sem vocilaretur illud diu erat in dubio factum est more omni ferre populo quod Buridanus debet ille fuisse qui predicta scripserit de quorum verborum intel, ,lectu et construccione interrogatus diu, ,tur respondisse satis lucidum scriptum esse ut quisque acciperet prout suo libe, ,ret arbitrio Hec de Buridani soleria ex comuni fama verba accepi Parisius/iis/ et presertim a quodam centenario qui seneo confectus adhuc vivebat Anno domi, ,ni 1460 (m) Is dicebat se dum adhuc adolescens esset buridanum jam matura eta, ,te vidisse In ecclesia vero sepultus est buridanus /: ut ferrunt picardi studen, ,tes :/ de predicta usque in hodiernum diem fecisse narrant narraciones (n) pauperibus Ita quod omni die Veneris unus albus franconicus (o) /: qui quatuor valet denarios cuilibet venienti pauperi pro ejus anima in elemosinam tradidit. Re, ,gina vero noverre Interitus silencio pone, ,lo quod literatus /is/ nihil relinquit aliud nisi quod in collegio noverre pro predic, ,to Ecclere perpetuos census quibusque studentibus instituerat qui horas canoni, ,cas pro ea in evum decantare astricti sunt. Hec et tanta de Buridano adoles, ,lacionem comendabilis bonazum artium sectatoris magister (p) Petri de Gottig,

(m) Sine dubio 1460.

(n) Forte: Lar, ,gitiones

(o) Moneta ar, gentea. Vide Cangium: Mo, neta argentea

(p) v: ingratiam.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 400.

Petrus de Gottiggen.

„gen ex vago rumore in unum colligere co„natus sum In alma universitate lipczen„si Anno ꝛc 1471."

Criminationis istius de Joanna Philippi Pulchri uxore veritatem vel falsitatem defendere aut impugnare meum non est; eam post Gagvinum lib: 7. Hist: Gallia, et Joa: Launojum, Gymnasii Navarr: T: I. p: 15. etiam confutavit Molierius, Essais de Litterature T: II. p: 183.

Buridanus a Baylio et Fabricio Bethu„niensis Artesius, a Codice autem nostro Ricardus natione dictus, Guilelmi Occami di„scipulus, liberalium artium Professor Pari„siis, et Philosophus a Nominalium adver„sariis Lutetia pulsus floruit circa annum 1350. auctorque fuit requirendi ab Urba„no V. diplomatis, quo villae Viennensi in Austria generale Studium omnium facul„tatum concessum est ao 1356. excepto theo„logico, quod ao 1384 addidit Urbanus VI.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 401.

6

Martini Breningnarii Ortographia.

103a – 118a

Martini Breningnarii Ortographia, seu ut in calce dicitur, liber rhetoricalis. Cum hujus authoris nullum adhuc deprehenderim vestigium, operæ pretium erit hoc opusculum accuratius inspicere. Dedicatio, quæ præfaminis loco ponitur rubricam præsefert: „Ad magnificum Virum dominum Teodoricum Maier frisingensem et eistetensem prepositum dignissimum Martini Breningnarii orthographia incipit foeliciter:" Tum prosequitur: „Quom Soepe mecum cogitare /m/ Teodorice vir amplissime quonam pacto tibi maxime notum animum meum erga te facere possem: quo id facilius asse, quor mihi aliud non occurrit: quam si tuo in nomine quempiam laborem susciperem: qui literarum studiosis et ornamenti et utilitatis plurimum esse /t/ alaticius Nam majores nostri totos illorum animos si /?/ deditos sibi arbitrati sunt: qui sua causa aliquid cognicione dignum literis mandavissent. Quid autem pocius ad scribendum assumerem quam ea quæ velut portæ forent ac januæ ad omnem latinitatem. Hæc vero sunt quæ in orthogravia bene scribendi disciplina præcipiuntur. Cujus studium hac etate nostra usque adeo prolapsum est: Ut ne minimum quid illius vestigium apud homines nostros remansisse videamus. Atque ea quidem res profecto detegit tum inerciam nostram tum pudendam barbariem ac ruditatem. Quis enim doctus risum contineat. Quom optima et apud doctissimos homines diligentissime observata orthographiæ precepta videat a scribentibus no-

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 402.

„bis qui tamen litterati videri cupimus non
„dico negligi sed prorsus ignorari mea sen-
„tencia nemo satis doctus litterati sermonis
„existimandus est qui nesciat quibus ista
„in usu vocabulum vexantur (a) scriben-
„da sint quae item diptongonda et quaeque
„cianda quae litera quibus jungatur et
„mutuentur subtrahentur aut interponan-
„tur quae omnia non aliunde quam ex ortho-
„graphia licet mutuari. Quare operepre-
„cium fuerit quid hys de rebus doctis viris
„visi senserint ad cognicionem nostrorum
„hominum reducere quo magis facilisque
„barbarie reposita non modo ceteri capi-
„ant verum etiam scribendo eos maxime
„sequantur Unde omnis latinitatis vera opin-
„ia manaverunt: Ego itaque praecellen-
„tissime vir tuo nomine id mihi laboris puta-
„vi subeundum esse ut et cognoscerem quan-
„ti de /te/ meo in animo faceremet lite-
„rarum amatores tua causa aliquid utili-
„tatis consequerentur. Suscipies igitur pro
„tua in omnes doctos humanitate opusculum
„hoc tuo Joelici nomini dedicatum tanquam
„testem meae perpetuae erga te voluntatis,
„Cique (si dignum videbitur) legendi labo-
„rem saltem gratia causa accomodabis.
„Intelliget autem tua excellentia orthogra-
„phiae recepta (b) /: quod sine arrogancia dic-
„tum sit :/ a nemine Gramaticorum eo ordi-
„ne atque compendio unquam pertractata
„fuisse. Sed jam ad rem ipsam veniamus
„ita exordium sumendo". Tum sequitur ip-
„sum opus duabus constans partibus, qua-
„rum prior pluribus capitulis praeceptatur
„dit orthographiae, altera de syllabis agit.
Concluditur in hunc modum: „Haec pauca
„dum amplitudini tue prestantissime vir

(a) Sensus val. de obscurus est, more librarii.

(b) praecepta?

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

[Rudolf Kapeller-Maximilian Pampichler]: Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Seitenstettensis Tom. I (Cod. 1-200) (handschriftlich) [um 1800], 403.

„ et domine gratificari studui) mihi occur-
„ rerunt que de orthographia dicerem et
„ nomini tuo tanquam primitias industrie
„ dedicarem / Nam quo te erudire cupiam qui
„ scientiam singularem cum gravitate mo-
„ rum mirifice conjunxisti sed ut cognoscas
„ te unum esse quem semper maximi faci-
„ am et cujus causa sim omnia integre
„ cupidissimeque facturus."

„ finitur libellus rhetoricalis Anno domini
1486"

Authorem post Franc: Petrarcham, et Leon: Aretinum vixisse necesse est, quia eorum authoritate capitulo undecimo ni-
titur.

7

Tractatus de conficiendis epistolis:

128a–172a

Tractatus de conficiendis epistolis secun-
dum regulas Grammaticæ Rhetoricæ cum nonnullis Speciminibus. Incipit: "Cum ars
„ epistolaris non solum illa (quæ puerorum
„ est) sed quævis alia subordineturrhe-
„ torice.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Schrift- und Buchwesen: manuscripta.at - Mittelalterliche Handschriften in österreichischen Bibliotheken
Permalink: manuscripta.at/?ID=27515

Hill Museum & Manuscript Library, Saint John's University, Collegeville MN, USA - Online manuscript description:
OLIVER - Online manuscript description (HMML)